

DATUM
2016-08-25DIARIENR
2016/84-4ERT DATUM
2016-04-20ER BETECKNING
U2016/01581/GVRegeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet "Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning" (SOU 2016:25)

Remissen till Statskontoret omfattar betänkandet Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning (SOU 2016:25) från utredningen om nationella prov. Utredningen föreslår ett nytt system för kunskapsbedömning. Det föreslagna systemet består av tre delar vars syften ska vara renodlade. Delarna består av nationella prov, nationella bedömningsstöd och nationell kunskapsutvärdering.

Utredningens förslag syftar bland annat till att säkerställa en mer likvärdig och enhetlig bedömning av provresultaten vilket Statskontoret ser som positivt. Olika former av extern bedömning och medbedömning bör leda till en ökad rättssäkerhet för eleverna vid bedömningen av de nationella proven. Det är dock viktigt att säkerställa att det nya systemet fungerar effektivt.

Statskontoret har inget att erinra mot utredningens förslag och väljer att kommentera delar av dessa förslag på en övergripande nivå.

Ett nationellt system för kunskapsutvärdering

Statskontoret bedömer att ett system för nationell kunskapsutvärdering framtaget i syfte att över tid följa kunskapsutvecklingen i den svenska skolan kan ge ett värdefullt underlag för diskussioner och politiska beslut om utbildning och skola. Även om vi ser positivt på skapandet av ett sådant system är utredningens huvudförslag i denna del relativt omfattande. Statskontoret vill därför peka på att regelbunden insamling av data alltid är förknippad med kostnader, både för den insamlade myndigheten och för dem som ska lämna uppgifterna. Den kan även leda till oönskade styrningseffekter. Sådana avvägningar är en viktig del i utformning av ett system. Nyttan av data måste därmed alltid vägas mot kostnader och effekter.

Skolverket ska få ett samlat uppdrag

Statskontoret ser positivt på att utredningen har tagit ett helhetsgrepp vad gäller nationell kunskapsbedömning. De aktuella frågorna ligger såväl inom det statliga åtagandet på skolområdet som inom Statens skolverks kärnkompetens. Utredningen föreslår att Skolverket ska få ett samlat uppdrag om att

utveckla de nationella proven, bedömningsstöden och kunskapsutvärderingen. Att ge en myndighet ett samlat uppdrag skapar förutsättningar för att även utvecklingsarbetet kan utgå från en helhetssyn på det nationella systemet för kunskapsbedömningar. Detta är bland annat värdefullt vid utformningen av systemets olika komponenter och i valet av olika lösningar. Det skapar även förutsättningar för ett mer effektivt system med möjlighet att ta tillvara eventuella synergier både inom ramen för utvecklingsarbetet och inom systemet som sådant. Statskontoret ser därmed positivt på att Skolverket får ett samlat uppdrag och därigenom ges förutsättningar att skapa en helhetslösning.

Ett resurskrävande uppdrag för Skolverket

Utredningens förslag är omfattande och Skolverkets arbete med att planera, utveckla och genomföra arbetet kommer därmed att vara såväl resurskrävande som tidskrävande. Det kommer även att krävas resurser för att fortsätta förvalta och utveckla systemen över tid.

Statskontoret ser positivt på den ökade digitaliseringen och ser utredningens förslag som ett naturligt led i samhällsutvecklingen. Den bör även underlätta en mer effektiv hantering av ett nationellt system för kunskapsbedömning. Detta innebär därmed att digitalisering är en central komponent i det fortsatta arbetet med förslagen. Utredningens förslag innebär att Skolverket kommer att behöva utveckla flera digitala lösningar.

I Statskontorets myndighetsanalys av Skolverket noterade vi dock att myndighetens IT-verksamhet har varit ett problem sedan länge.¹ Efterfrågan på IT-stöd är stor, vilket bland annat beror av Skolverkets regeringsuppdrag. IT-verksamheten har inte haft möjlighet att hantera samtliga utvecklingsbehov, vilket lett till att vissa utvecklingsinsatser blivit eftersatta.

Statskontoret vill mot denna bakgrund betona vikten av att regeringen säkerställer att Skolverket ges goda förutsättningar att klara uppgifterna. Härmed avser vi såväl tillräckliga resurser samt tillräckligt med tid för att lösa uppgifterna på ett strukturerat sätt. Detta behöver inte enbart betyda ökade resurser utan det kan även vara en del av regeringens fortsatta arbete med att se över Skolverkets uppdrag i syfte att ge myndigheten möjlighet att prioritera de här aktuella frågorna.

Försöksverksamhet kan ge värdefull information

Statskontoret anser att en väl genomförd och utvärderad försöksverksamhet utgör ett värdefullt beslutsunderlag för regeringens ställningstagande. Utredningens förslag omfattar försöksverksamhet på flera områden såväl datorbaserade prov, extern bedömning och medbedömning samt arbetet med att

¹ Statskontorets rapport Myndighetsanalys av Skolverket (2015:16)

ta fram ett system för nationell kunskapsutvärdering. Det är viktigt att de nya systemen inte blir onödigt betungande för de som ska använda dem. En försöksverksamhet kan även med denna utgångspunkt bidra till att säkerställa funktionaliteten från olika perspektiv. Försöksverksamheterna har därmed förutsättningar att uppfylla flera syften och ge värdefull information till såväl Skolverket som regeringen. Vi ser därmed positivt på att utredningens förslag omfattar försöksverksamhet.

Möjligheter för en oberoende utvärdering

Generellt sett underlättas arbetet med utvärderingar om de kan planeras redan i samband med att ett arbete inleds. Statskontoret ser därmed positivt på att utredningen tar upp frågan om utvärderingar. Utredningen pekar på att Skolverket alternativt någon annan aktör ska ansvara för dessa utvärderingar. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för en oberoende utvärdering anser Statskontoret att det i valet av ansvarig för utvärdering är viktigt att ta hänsyn till hur aktiv en aktör varit i det tidigare arbetet.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund och utredare Marie Römpötti, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Marie Römpötti

